

Súd: Okresný súd Ružomberok
Spisová značka: 5P/81/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5914207598
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Majerčíková
ECLI: ECLI:SK:OSRK:2016:5914207598.17

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Ružomberok samosudkyňou JUDr. Jankou Majerčíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: X. nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov matky D., rod. R., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. zastúpená JUDr. Miroslavom Koníčkom, advokátom so sídlom A. Bernoláka 6, Ružomberok a otca H., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. zastúpený JUDr. Zuzanou Medveckou, advokátkou, so sídlom Garbiarska 695, Liptovský Mikuláš, maloleté dieťa bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, o návrhu matky na úpravu výkjonj rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu a uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd u p r a v u j e styk otca s maloletým X. po dobu troch mesiacov od právoplatnosti výroku tohto rozsudku tak, že otec je o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým X. nar. XX.XX.XXXX každý štvrtok v čase od 16.00 hod. do 17.00 hod. v súkromnom centre špeciálno-pedagogického poradenstva Q. s tým, že matka je p o v i n n á odovzdať dieťa v uvedenom zariadení v stanovený čas, styk prebehne počas prvých šiestich stretnutí za prítomnosti matky dieťaťa.

Po uplynutí troch mesiacov je otec o p r á v n e n ý stretávať sa s maloletým X. každý štvrtok v čase od 16.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že otec si maloletého prevezme od matky v zariadení Y., v stanovený čas, a po ukončení stretnutia otec matke dieťa v uvedenom zariadení vráti, pričom stretnutie sa uskutoční mimo uvedeného zariadenia a v neprítomnosti matky dieťaťa.

Matka je p o v i n n á maloleté dieťa na styk s otcom pripraviť a v stanovenom čase v uvedenom zariadení maloletého X. otcovi odovzdať a po ukončení styku dieťa z uvedeného zariadenia od otca prevziať.

V prípade, že obom rodičom bude brániť nejaká okolnosť v realizácii súdom určeného styku s maloletým X., s ú p o v i n n í navzájom si túto skutočnosť neodkladne oznámiť.

Súd u k l a d á rodičom maloletého dieťaťa, ako aj maloletému dieťaťu povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení - Y. na obdobie 6 mesiacov.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 18.11.2014, opraveným a doplneným dňa 19.01.2015 matka maloletého dieťaťa žiadala, aby súd upravil stretávanie otca s maloletým synom každú sobotu v mesiaci od 09.00 hod. do 11.00 hod. za prítomnosti matky dieťaťa.

V odôvodnení svojho návrhu uviedla, že rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 3P/38/2014 - 67 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. 5CoP/69/2014 - 96, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 25.11.2014 bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa mal otec stretávať s maloletým synom každý párny týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 09.00 hod. do 16.00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku v nedeľu od 09.00 hod. do 16.00 hod. Po schválení tejto rodičovskej dohody matka podala odvolanie z dôvodov na strane maloletého dieťaťa, keď rodičovská dohoda nie je v záujme maloletého dieťaťa a zdravý vývoj dieťaťa a táto nechráni záujmy maloletého, nakoľko situácia sa v čase, keď mal byť syn u otca od 09.00 hod. do 16.00 hod. zhoršovala. Maloletému synovi bolo ublížené, syn odmieta ísť ku otcovi. Dieťa uteká od otca, keď ho vidí, plače. Ďalej matka v návrhu (č.l. 44 - 50 spisu) popísala podrobne termíny, ako aj priebeh uskutočnených, resp. neuskutočnených stretnutí otca s maloletým synom. Zároveň poukázala i na úradné záznamy spísané na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok a emailovú korešpondenciu medzi rodičmi maloletého dieťaťa.

Na základe návrhu matky maloletého dieťaťa na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd upravil stretávanie s maloletým každú sobotu v príslušnom mesiaci v čase od 09.00 hod. do 11.00 hod. za prítomnosti matky dieťaťa, až do právoplatného skončenia konania vo veci zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, Okresný súd Ružomberok uznesením č. k. 5P/81/2014 - 2015 zo dňa 16.02.2015 návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia v požadovanom rozsahu zamietol.

Na základe odvolania matky maloletého dieťaťa Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 10CoP 21/2015 - 257 zo dňa 22.04.2015 uznesenie okresného súdu potvrdil.

Matka v ďalšom na pojednávaniach zotrvala na podanom návrhu s tým, že maloletý v zmysle schválenej rodičovskej dohody ani jedenkrát nebol reálne u svojho otca v rozsahu od 09.00 hod. do 16.00 hod. Zlom v stretávaní sa otca s maloletým dieťaťom nastal po fyzickom útoku zo strany otca, keď maloletý matke uviedol, že pri otcovi vylial polievku a dostal po ústach. K uvedenému malo dôjsť o októbri 2014, pričom s maloletým X. sa rozprával aj policajt p. J. Maloletý začal mať problémy, začal vykrikovať zo sna, pomočovať sa, odmietal chodiť k otcovi. Maloletý o otcovi rozpráva v zlom svetle, matka má záujem na tom, aby bola prítomná pri stretnutí otca so synom. Je to z dôvodu, aby si dieťa postupne navyklo na svojho otca. Maloletý oslovuje svojho otca krstným menom „H.“, matka uviedla, že u nej stratil postavenie otca, a to vzhľadom na jej negatívne skúsenosti s otcom maloletého dieťaťa.

Otec prostredníctvom právnej zástupkyne poukázal na skutočnosť, že prítomnosť matky pri realizácii styku je rušivým faktorom, ktorý neprispieva k realizácii práva dieťaťa na styk s otcom a taktiež rodičovským právam otca dieťaťa. Otec ďalej uviedol, že po narodení maloletého X. sa podieľal taktiež na jeho výchove, dokázal malého prebaliť, nakŕmiť, pomáhal pri starostlivosti o neho, po rozchode s matkou dieťaťa, keď matka nepredvídateľne, bez akéhokoľvek oznámenia odišla od neho, odtrhla syna od otca. Matka dieťaťa odmieta spolupracovať, zámerne znemožňuje, resp. obmedzuje stretávanie otca s maloletým synom.

Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie vo veci závisí od posúdenie skutočností, na ktoré sú potrebné odborné znalosti, súd s poukazom na § 127 ods. 1 OSP uznesením č. k. 5P/81/2014 - 330 zo dňa 22.06.2015 ustanovil znalkyňu J. na podanie znaleckého posudku z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých, poradenská psychológia.

Podľa záverov znaleckého posudku znalkyne J. č. 07/2015 zo dňa 16.09.2015 (č.l. 364 - 391 spisu), citové vzťahy oboch rodičov k maloletému synovi možno považovať za prirodzené, aktuálne sú však ovplyvnené vzniknutou konfliktovou situáciou. Maloletý prezentoval pozitívny vzťah k obojmu rodičom, vo vzťahu k otcovi bol spočiatku neistým, ale postupne sa s ním hral a spontánne komunikoval. Maloletý X. je ovplyvňovaný prostredím, v ktorom žije a v ktorom sú prezentované aj negatívne postoje voči otcovi a jeho komunikácii so synom. Ide o negatívne ovplyvňovanie, ktoré je vysoko rizikové pre ďalší vývin maloletého. Vzhľadom k nízkemu veku maloletého nie je možné verifikovať okolnosti, či mu niektorý z rodičov nadáva, ubližuje mu, citovo ho vydiera (v čase vyšetrenia vek maloletého 3 roky a 8 mesiacov). Samotná znalkyňa v znaleckom posudku konštatuje, že vzhľadom k nízkemu fyzickému veku maloletého dieťaťa nebolo možné realizovať štandardné psychologické vyšetrenie, zamerala sa na jeho pozorovanie v podmienkach ambulancie a jeho reakcie na osobu matky a osobu otca. Dieťa v podmienkach ambulancie dokázalo nadviazať primeraný kontakt s otcom a hrať sa s ním a postupne

už nepotreboval odbiehať k matke, ani ku starej matke. Bola to skôr matka, ktorá mala tendenciu vstupovať do ich priestoru pod zámienkou, že mu nesie vodu. Rizikovým javom vo vývine maloletého je obmedzovanie jeho kontaktu s otcom, čím môžu v budúcnosti vzniknúť citové problémy a následné poruchy správania. Znalčka doporučila, že v prípade, pokiaľ matka nezmení svoj postoj k stretávaniu sa syna s otcom a neumožní ich kontakt, doporučuje zveriť maloletého do striedavej starostlivosti, prípadne zveriť maloletého do starostlivosti otca. Vzhľadom k veku maloletého je styk maloletého s otcom (každú sobotu v mesiaci od 09.00 hod. do 11.00 hod. v prítomnosti matky) nedostatočný, v nižšom veku je potrebný styk dieťaťa s druhým rodičom v častejších a kratších intervaloch. Znalčka doporučila realizovať styk maloletého s otcom dvakrát do týždňa, v utorok a v piatok od 15.00 hod. do 17.00 hod. Po polročnom období doporučila styk maloletého s otcom každý utorok od 15.00 hod. do 17.00 hod. a každý druhý piatok od 15.00 hod. do soboty 17.00 hod. a postupne doporučila styk maloletého s otcom rozširovať.

V priebehu konania matka dieťaťa predložila Znalecký posudok č. 79/2015 vypracovaný znalčkou R. (č.l. 415 - 428 spisu) zo dňa 12.10.2015, ktorý bol vypracovaný na základe dohody znalčky s matkou dieťaťa, pričom znalčka mala k dispozícii spisový materiál od matky dieťaťa, zdravotnú dokumentáciu maloletého dieťaťa a jeho matky, vyšetrila maloletého X., ako aj jeho matku. Vzhľadom k tomu, že otec nebol prítomný na psychologickom vyšetrení, mala znalčka len subjektívne informácie získané od matky, preto sa znalčka nemôže vyjadrovať k osobe otca v vzťahu medzi ním a synom a tým erudovane odpovedať na všetky otázky. Znalčka však uviedla, že vzťah a kontakt dieťaťa s druhým rodičom je prirodzený a nevyhnutný, ak obe strany majú záujem spolu sa stretávať, preto kontakt maloletého X. s otcom je v jeho záujme. Identifikácia chlapca s mužskou roľou, ktorú reprezentuje otec, je dôležitá. Ku kontaktu syna s otcom môže významnou mierou dopomôcť práve matka, nakoľko zo psychologického hľadiska i vzhľadom k veku dieťaťa je nepravdepodobné, aby si syn v tejto emočne vypätej situácii vedel poradiť sám, bez podpory matky. Podmienkou prirodzeného a dobrovoľného kontaktu otca so synom je pozitívne ladený, aktívny postoj matky pri podporovaní vzťahu otec - syn. Aktuálne je však potrebná prítomnosť matky pri stretnutiach s otcom, vzhľadom na útlý vek dieťaťa, jeho nezrelú osobnosť, odmietavý postoje syna k otcovi a citovú naviazanosť na matku. Znalčka ďalej konštatovala, že vzťah medzi synom a otcom je tohto času vážne narušený, resp. absentuje a úlohou otca je momentálne pracovať na vybudovaní a rozvíjaní vreľého emočného vzťahu ku svojmu synovi. Nezhody rodičov majú značne negatívny vplyv na syna, rodičia by mali pochopiť, že dieťa nie je prostriedkom k prenášaní vzájomnej nevráživosti či nenávisť. Pre vyššiu efektivitu by znalčka navrhovala podporné výchovné sedenia u detského klinického psychológa pre oboch rodičov, ktoré by boli predovšetkým zamerané na vzájomné adekvátne prístupy a postoje k dieťaťu zo strany oboch rodičov. Znalčka ďalej uviedla, že vzhľadom na nízky vek dieťaťa a k jeho obmedzenej slovnej zásobe nebolo možné od dieťaťa získať detailnejšie informácie k veci týkajúcej sa toho, či maloletému dieťaťu niekto nadáva, ubližuje mu a citovo ho vydiera.

Vzhľadom na námietky matky dieťaťa voči záverom vyššie uvedeného znaleckého posudku tunajší súd uznesením č. k. 5P/81/2014 - 441 zo dňa 16.11.2015 ustanovil znalčku R. na podanie znaleckého posudku z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a dospelých.

Podľa záverov Znaleckého posudku R. č. 3/2016 zo dňa 28.04.2016 (č.l. 500 - 541 spisu), vzťah oboch rodičov k maloletému X. je pozitívny, obaja rodičia prezentujú záujem o možnosť podieľať sa na výchove a starostlivosti o dieťa. Matka dieťaťa je však v postojoch ohľadom stretávania sa otca a dieťaťa jednoznačne nastavená. Otec sa však so synom reálne nestretáva po dobu vyše jedného roka. Dieťa je výrazne citovo viazané na matku, vníma ju ako najdôležitejšiu osobu svojho života, k otcovi zostáva maloletý nedôverčivý, má obavný a negatívny postoj. Postoje dieťaťa sú podmienené i nedostatočným vzájomným kontaktom doterajšej doby, dieťa hodnotí otca podľa jednorázových zážitkov, vyjadrení a postojov okolia, v ktorom žije, ale reálne nemá bohatšie skúsenosti z pobytu s otcom. Dieťa je ovplyvňované matkou, ktorej je zverené do výchovy a starostlivosti. Matka je pre dieťa, vzhľadom na jeho vek najdôležitejšou osobou v živote. V súčasnosti dieťaťu nikto nenadáva, neubližuje, ani ho vedome citovo nevydiera. Na sociálne prostredie matky je dieťa výrazne citovo viazané, voči členom matkinej rodiny vyjadruje pozitívne postoje. V súčasnosti je dieťa v pohode, spokojné, veselé, bezstarostné. Počas znaleckého vyšetrovania bolo zistené, že matka maloletého dieťaťa sa nesnaží dieťa pozitívne motivovať a stimulovať ku stretávaniu sa s otcom, dieťa nedostáva ohľadom otca buď žiadne alebo žiadne pozitívne vyjadrenia, a nie je vedené k potrebe realizovať tieto stretnutia. Pokiaľ matka pozitívne nepodnecuje dieťa ku stretávaniu sa s otcom, alebo dieťa náhodne, či zámerne počuje negatívne

vyjadrenia zo strany jemu citovo blízkych osôb na adresu otca, je pochopiteľné, že jeho postoje nebudú pozitívne a môžu vyvolávať určité obavy z nepoznaného, neistotu, na základe podávaných informácií zo strany jeho okolia. Skutočnosť, že matka dieťa pozitívne ku stretávaniu sa s otcom nemotivuje a k otcovi zastáva kritický postoj, dieťa ovplyvňuje v negatívnom zmysle. Strach dieťaťa prejavíť pocity voči otcovi nie sú v tomto prípade prítomné, dieťa postoje formuluje jasne a otvorene, vyjadrenia sa však nejaví ako spontánne, vzniknuté v myslení dieťaťa. Ak dieťa nie je dostatočne motivované k potrebe stretávania sa a nie je pozitívne vedené ku rodičovi, s ktorým nežije, môže mať takýto postoj okolia negatívny vplyv na dieťa a formuluje jeho postoje. Správanie sa matky dieťaťa môže u dieťaťa zvyšovať presvedčenie, že stretávanie sa s otcom nie je dôležité a potrebné, matka môže i nepriamo ovplyvňovať postoje dieťaťa, formulovať jeho postoj, že k zmene svojho života nepotrebuje nič a nikoho iného. Napriek vyššie uvedeným zisteniam v súčasnej dobe nie je vhodné zverenie dieťaťa do výchovy a starostlivosti otcovi, dieťa je veľmi citovo intenzívne viazané na matku a členov jej rodiny. Stretávanie sa dieťaťa s otcom v prítomnosti matky by bolo pre dieťa z jeho hľadiska prijateľným riešením, znalkyňa však tento postup nedoporučuje, nakoľko medzi rodičmi dochádzalo v minulosti k problémom v komunikácii a vzájomnom slovnom vyjadrovaní. V priebehu znaleckého vyšetrenia sa rodičia stavali vzájomne voči sebe veľmi kriticky, rodičia sa vzájomne ani nepozdravili, spoločne s dieťaťom nekomunikovali. V prítomnosti oboch rodičov pri stretávaní sa s dieťaťom by bolo dieťa vystavené zvýšenej záťaži, intuitívne by vnímalo nezhodu rodičov a kontakt maloletého dieťaťa a otca by sa nemal možnosť rozvíjať a upevňovať. Z toho dôvodu sa prítomnosť matky pri stretávaní otca a dieťaťa nejaví vhodná. Najvhodnejším postupom by sa javilo vybudovať a zlepšiť vzťah dieťaťa k otcovi v neutrálnom prostredí, najprv za odbornej pomoci, bez prítomnosti matky, po niekoľkých stretnutiach v neutrálnom prostredí už bez pomoci osoby odborníka, po vytvorení dôvery a ochoty stretávať sa s otcom realizovať pobyt dieťaťa s otcom i v jeho rodine a na dlhší časový interval. Matka v súčasnej dobe nemá reálny pohľad na potreby dieťaťa ohľadom stretávania sa s otcom. Hlavným problémom je práve nedostatočne vybudovaný a nedostatočne upevnený vzťah dieťaťa ku otcovi. Znalkyňa doporučuje postupné budovanie vzťahu dieťaťa k otcovi, a to formou stretnutí otca a maloletého dieťaťa v intervale 1 - 2 krát za týždeň na dobu dvoch hodín i za prítomnosti matky, ale bez prítomnosti iných osôb a v neutrálnom prostredí, napr. v parku, na výlete, detskom ihrisku, mimo bydliska oboch rodičov, po dvoch mesiacoch realizovať kontakt otca len s dieťaťom opäť v neutrálnom prostredí, bez prítomnosti matky dieťaťa. Vzhľadom na problémové vzťahy v bývalej rodine je potrebné realizovať nad priebehom stretávania dohľad zo strany pracovníkov ÚPSVaR a priebeh stretnutí spätne skontrolovať, prípadne sa vyjadriť k dobe vhodnosti predĺženia času pobytu dieťaťa s otcom. Druhou alternatívou riešenia problému je stretávanie sa otca a dieťaťa v počiatočnom štádiu budovania vzťahu na pracovisku ÚPSVaR, prípadne na inom odbornom - terapeutickom pracovisku, aplikovať postupy rodinnej terapie, kedy by si dieťa vytváralo vzťah ku otcovi za pomoci odborníka, pričom na stretnutie by priviedla dieťa matka, spočiatku by zotrvala v priestoroch pracoviska (napr. v inej miestnosti) ako otec a dieťa. Po určitej dobe stretávania sa v mieste pracoviska odborníka (napr. 4 - 8 stretnutí) realizovať pobyt dieťaťa a otca v neutrálnom prostredí, bez prítomnosti matky dieťaťa po dobu 2 - 3 mesiacov. Je však potrebné sledovať formovanie vzťahu dieťaťa ku otcovi a pomoc osoby, ktorá by sa podieľala na terapeutickom vzťahu, je potrebné teda zabezpečiť počas určitej doby pomoc odborného dohľadu nad vývinom vecí. S ohľadom na situáciu dieťaťa je veľmi vhodné realizovanie odborného poradenstva rodičov. Znalkyňa nemá kompetenciu vyjadrovať sa ku správnosti znaleckého posudku J., ktorá vychádzala z vyšetrenia všetkých členov bývalej rodiny a tento znalecký posudok sa javí teda ako objektívny, zohľadňujúci údaje od všetkých zainteresovaných strán, i údaje na základe poskytnutej spisovej dokumentácie. V znaleckom posudku R. nie sú vyjadrenia a postoje otca maloletého dieťaťa, ani jeho psychologické vyšetrenie, preto tento nemožno označiť za úplný a objektívny, čo i samotná znalkyňa v závere svojho posudku poznamenáva.

V rámci dokazovania sa súd ďalej oboznámil s obsahom listín založených v spise, ako aj s obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 3P/38/2014, pričom zistil a ustálil nasledovný skutkový a právny stav:

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/12/2012-41 zo dňa 01.03.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 15.03.2012, bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej sa maloletý X., nar.XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matke, otec sa zaviazal prispievať na jeho výživu výživným vo výške 100 eur mesačne, počnúc od 06.02.2012, zároveň bolo upravené stretávanie otca s maloletým X. každý pondelok, stredu a v sobotu v kalendárnom týždni v čase od 11:00 hod. do 13:00hod. v mieste bydliska matky za prítomnosti matky.

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 7P/49/2012-93 zo dňa 19.07.2012, bol návrh matky na udelenie súhlasu na podanie žiadosti o zmenu priezviska maloletého dieťaťa zamietnutý, rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 5CoP/94/2012-122 zo dňa 22.10.2012 a nadobudol právoplatnosť dňom 26.10.2012.

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/52/2012-143 zo dňa 08.11.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 22.11.2012, bol zmenený výrok rozsudku Okresného súdu Ružomberok zo dňa 01.03.2012 č.k. 3P/12/2012-41 o úprave stretávania otca s maloletým dieťaťom tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým X., nar. XX.XX.XXXX . dve hodiny týždenne v pondelok od 15:00 hod do 17:00 hod v mieste bydliska matky.

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k.2P/64/2013-25 zo dňa 09.09.2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 7CoP/78/2013-52 zo dňa 27.11.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 19.12.2013 bol upravený styk otca s maloletým X. každý páry týždeň v roku, v pondelok od 16:00 hod. do 18:00 hod., v sobotu od 09:00 hod do 12:00 hod., každý nepáry týždeň v roku v utorok od 16:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 16:00 hod. do 18:00 hod. do 31.12. s tým, že do 31.12.2013 je otec oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom iba v mieste trvalého bydliska matky, to jest v katastri obce S. a od 01.04.2014 mimo miesta trvalého bydliska matky.

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 2P/14/2014-34 zo dňa 19.03.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 15.04.2014, bol návrh matky na zmenu úpravy stretávania otca s maloletým dieťaťom v celom rozsahu zamietnutý.

Rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č.k. 3P/38/2014-67 zo dňa 03.07.2014, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom 25.11.2014 vo výroku o úprave styku otca s maloletým dieťaťom bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej je otec dieťaťa oprávnený stretávať sa s maloletým X. každý páry týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 9:00 hod do 16:00 hod. a každý nepáry týždeň v kalendárnom roku v nedeľu od 9:00 hod. do 16:00 hod.

Matka s maloletým dieťaťom dňa 15.01.2015 navštívila klinického psychológa J., C., pričom podľa záznamu zo psychologického vyšetrenia, vzhľadom k anamnéze a nepravidelnosti je vysoká pravdepodobnosť, že dieťa nemá dostatočne rozvíjaný vzťah s otcom (pre nepravidelnosť kontaktu). Dieťa je telesne, psychicky, sociálne vyspelejšie oproti obdobiu, kedy bolo znalecké dokazovanie, preto klinická psychologička odporúča opakovať znalecké dokazovanie s následným posúdením rozsahu a celkovej realizácie styku s otcom (č.l. 116 spisu).

Podľa správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok zo dňa 09.03.2015 (č.l. 236 spisu) z prešetrenia pomerov na strane rodičov maloletého dieťaťa, dňa 26.02.2015 bola vykonaná návšteva v domácnosti u matky dieťaťa, ktorá býva v rodinnom dome vo vlastníctve rodičov matky dieťaťa, matka s dieťaťom má k dispozícii samostatné bývanie s vlastným vchodom, samostatnú kuchyňu, kúpeľňu, WC, obývaciu izbu, ktorú využíva matka aj na spanie a detskú izbu. Maloletú tu má vlastné lôžko a dostatočný priestor na hranie. Detská izba je prispôbená aktuálnym potrebám dieťaťa, domácnosť je riadne, vkusne, účelne zariadená a udržiavaná na požadovanej úrovni. Maloletý X. navštevuje Materskú školu Z. v bežnom režime. Matka dieťaťa pracuje ako zubná laborantka a zároveň je konateľkou firmy X.. Otec sa so synom nestretol od decembra 2014, podľa vyjadrenia matky, syn nemá záujem o stretnutie s otcom a na otca si vôbec nespomenie. Maloletý X. volá svojho otca krstným menom „H.“, takto otca dieťaťa oslovuje pred synom aj matka dieťaťa. Matke bolo navrhnuté, aby sa s maloletým dieťaťom dostavila na psychologické konzultácie, kde by po nadviazaní kontaktu s dieťaťom bol zisťovaný jeho názor, matka však túto možnosť zatiaľ odmietla z dôvodu blížiaceho sa termínu pojednávania. Rodičom aj dieťaťu bolo odporúčané zúčastniť sa psychologických konzultácií na Referáte poradensko-psychologických služieb Ružomberok, kde budú mať rodičia priestor vyjasniť si sporné oblasti a je možné podporiť ich v jednotnom prístupe k dieťaťu. Pokiaľ rodičia nebudú mať záujem využiť tieto konzultácie, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok zvažuje podnet na uloženie výchovného opatrenia rodičov, aj dieťaťu v zmysle povinnosti podrobiť sa podrobnému poradenstvu v špecializovanom zariadení - psychologickému poradenstvu, keď bez aktívneho odborného poradenstva nie je možné dosiahnuť zlepšenie vzťahov medzi rodičmi a potreba terapeutického procesu je nevyhnutná v záujme maloletého dieťaťa.

Tunajší súd uznesením č. k. 5P/81/2014 - 551 zo dňa 16.05.2016 podľa § 81 ods. 1 OSP začal konanie o uloženie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona č. 36/2005 Z. z., a to povinnosť rodičom maloletému dieťaťu podrobiť sa odbornému poradenstvu, keď zo záverov znaleckého dokazovania vyplynulo, že problémové vzťahy v rodine maloletého dieťaťa je potrebné riešiť postupmi rodinnej terapie, kedy by si dieťa vytváralo vzťah ku otcovi za pomoci odborníka.

Matka dieťaťa poukázala na potvrdenie Okresného úradu Ružomberok, odbor všeobecnej vnútornej správy zo dňa 13.01.2015 (č.l. 557 spisu), podľa ktorého správny orgán viedol priestupkové konania o skutkoch H., ktorých sa mal dopustiť voči matke dieťaťa, resp. členom jej rodiny, ďalej poukázal na podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí Okresného úradu Ružomberok, odbor všeobecnej vnútornej správy v priestupkových veciach vedených pod č. P 443/2014 a P 3/2015, v ktorých bol podaný protest prokurátora (č.l. 558 spisu), pričom Okresný úrad Žilina rozhodnutím zo dňa 02.05.2016 (č.l. 560 - 562 spisu) podanému protestu prokurátora Okresnej prokuratúry Ružomberok sp. zn. Pd 17/2016/5508-2 zo dňa 01.03.2016 na zrušenie rozhodnutia vydaného Okresným úradom Ružomberok, odborom všeobecnej vnútornej správy č. P 443/2014 zo dňa 17.02.2015 nevyhoveli.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.6) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160101>> Ustanovenia § 24 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160101>>, § 25 a 26 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160101>> sa použijú primerane.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 a 2 Zákona o rodine:

1) Rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvođe.

2) Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvođe; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Podľa § 37 ods. 7, 8 Zákona o rodine:

7) Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

8) Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení

ústavnej starostlivosti podľa § 54 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/36/20160101>>, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

Rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa jednému z rodičov do osobnej starostlivosti zachováva všetky rodičovské práva a povinnosti aj tomu z rodičov, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti. Tento rodič, aj keď je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať, je na ňom, aby využíval aspoň obmedzené možnosti na to, aby aj pri nedostatku príležitostí na sústavné výchovné pôsobenie mal na výchovu dieťaťa vplyv a jedným z prostriedkov na zabezpečenie čiastočnej spoluúčasti rodiča na výchove maloletého dieťaťa a na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov, je osobný styk rodiča s maloletým dieťaťom. Úlohou rodiča, ktorý má maloleté dieťa v osobnej starostlivosti, v danom prípade je to matka, je okrem iného aj to, aby so zreteľom na záujem dieťaťa vytváral priaznivé podmienky na styk tohto rodiča s maloletým dieťaťom, a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k tomuto rodičovi.

V prejednávanej veci sa matka maloletého dieťaťa domáha zmeny úpravy stretávania otca s maloletým X., a to každú sobotu v mesiaci v čase od 09.00 hod. do 11.00 hod., za prítomnosti matky dieťaťa. Aktuálne je upravené stretávanie otca s maloletým X. rozsudkom Okresného súdu Ružomberok č. k. 3P/38/2014 - 67 zo dňa 03.07.2014, právoplatným dňa 25.11.2014, ktorým bola schválená rodičovská dohoda, podľa ktorej je otec oprávnený stretávať sa s maloletým X. každý páry týždeň v kalendárnom roku, v sobotu od 09.00 hod. do 16.00 hod. a každý nepárny týždeň v kalendárnom roku, v nedeľu od 09.00 hod. do 16.00 hod. Zo zhodných tvrdení rodičov maloletého dieťaťa súd mal za preukázané, že v uvedenom rozsahu sa styk otca s maloletým X. nerealizuje, i keď otec sa domáha stretávania s maloletým synom, príde pred dom (bráničku), v ktorom žije matka s dieťaťom, dieťa je vo dvore, samotná matka uviedla, že na jej otázku „Chceš ísť s otcom,“ dieťa odpovie, že nie. Matka taktiež uviedla, že nie je schopná uviesť pred maloletým dieťaťom nič pozitívne o jeho otcovi. Zo znaleckých posudkov znalkyne J. (č. ZP 07/2015), znalkyne R. (č. ZP 3/2016), ako aj zo znaleckého posudku vypracovaného na žiadosť matky dieťaťa znalkyňou R. (č. ZP 79/2015) vyplynulo, že obaja rodičia majú pozitívny vzťah k maloletému X. obaja prezentujú záujem o možnosť podieľať sa na výchove a starostlivosti o dieťa. Citové vzťahy oboch rodičov k dieťaťu sú prirodzené, sú však aktuálne ovplyvnené konfliktnou situáciou. Taktiež zo všetkých znaleckých posudkov vyplynulo, že maloleté dieťa je výrazne citovo viazané na matku, ktorú vníma ako najdôležitejšiu osobu svojho života, pričom dieťa v súčasnej dobe nie je pozitívne nastavené k stretávaniu sa s otcom. Zo všetkých znaleckých posudkov však vyplynulo, že matka nemá reálny pohľad na potreby dieťaťa ohľadom stretávania sa s otcom, matkou je verbálne prezentovaný jej neutrálny až mierne nepriateľský postoj voči otcovi, ktorý môže byť nevedome prenášaný aj na maloletého syna. Taktiež zo všetkých znaleckých posudkov vyplynulo, že vzťah a kontakt maloletého dieťaťa so svojim otcom je prirodzený a nevyhnutný, je potrebné, aby sa maloletý X. identifikoval i s mužskou rolou, ktorú predstavuje práve otec. Podmienkou prirodzeného a dobrovoľného kontaktu otca so synom je pozitívne ladený, aktívny postoj matky pri podporovaní vzťahu otec - syn. Pokiaľ dieťa nie je dostatočne motivované k potrebe stretávania sa s otcom a nie je zo strany matky pozitívne vedené k otcovi, takýto postoj môže negatívne vplyvať na dieťa a formovať jeho postoj voči otcovi, čím sa odôvodňuje aj aktuálne prezentovaný negatívny postoj syna voči otcovi. Pokiaľ matka nebude pozitívne podnecovať dieťa ku stretávaniu sa s otcom, taktiež ani postoje dieťaťa vo vzťahu k otcovi nebudú pozitívne a budú u neho vyvolávať obavu zo stretnutia s otcom. Dieťa nie je vedené k potrebe realizovať stretnutia s otcom. Rovnako zo všetkých znaleckých posudkov predložených v konaní vyplynulo, že rodičia dieťaťa nie sú schopní adekvátne komunikovať pri výchove a starostlivosti o dieťa bez pomoci odborníkov a už teraz je zjavné, že nezhody rodičov majú značne negatívny vplyv na ich syna. Dieťa nie je prostriedkom k prenášaní vzájomnej nevraživosti, nenávisťi, nemalo by byť svedkom ich hádok a konfliktov, v opačnom prípade stratí dôveru svojho syna a dôjde k poškodeniu jeho zdravého duševného a harmonického vývinu.

Vzhľadom k tomu, že rodičia dieťaťa nie sú schopní dohodnúť sa na výkone rodičovských práv a povinností k maloletému X., a to najmä pokiaľ ide o stretávanie otca s maloletým synom je potrebné upraviť stretávanie otca s maloletým synom rozhodnutím súdu.

Ako už bolo vyššie konštatované, rodič, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti a ktorý je spravidla prevažne vylúčený z bezprostredného výkonu svojich rodičovských práv a povinností, nie je pozbavený práva dieťa vychovávať a jeho právo na styk s maloletým dieťaťom je špeciálnou zložkou

rodičovských práv a povinností, ktoré vychádza z čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, v zmysle ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, ide o obojstranné právo. Jeho obsahom je tak právo rodiča na kontakt s dieťaťom, ako aj právo dieťaťa na starostlivosť zo strany jeho rodiča. Vo veciach úpravy styku sa prioritizuje dohoda rodičov. V prípade, ak k dohode ohľadne stretávania rodiča s maloletým dieťaťom nedôjde, je potrebné nájsť vhodné riešenie a upraviť styk rodiča s maloletým dieťaťom. V každom prípade rozhodovania súdov vo veciach starostlivosti o maloleté deti je prioritou záujem maloletého dieťaťa. Je potrebné starostlivosť posudzovať citové väzby dieťaťa, jeho vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a schopnosť rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Vývinovými potrebami dieťaťa sú nielen základné materiálne podmienky pre život (napr. stravovanie, bývanie, hygiena, zdravotné ošetrovanie), ale aj rozvoj osobnosti dieťaťa, teda schopnosti rodiča budovať v živote dieťaťa základné zásady morálky, úctu k ľuďom a podobne. Právo dieťaťa stykať sa s druhým rodičom má byť zachované, inak by mohlo dôjsť k pretrhnutiu citového puťa dieťaťa k niektorému rodičovi, čo vedie k jeho narušeniu základnej životnej istoty a popudzovanie proti druhému rodičovi, k poškodeniu psychického vývoja dieťaťa. Rodinné zázemie je pre všestranný rozvoj dieťaťa veľmi dôležité a dieťa, pokiaľ je to možné, nemalo by popretŕhať vzťahy s ďalšími dôležitými osobami a s prostredím, na ktoré si zvyklo, v danom prípade je to otec a jeho rodičia, s ktorými maloleté dieťa bolo v určitom období v pravidelnom a intenzívnom kontakte.

Neopomenuteľnými kritériami, podľa ktorých sa súd pri úprave styku ďalej spravuje, sú okrem veku dieťaťa aj jeho zdravotný stav a okrem citového vzťahu k rodičom a predovšetkým k rodičovi, ktorému dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, aj vzťah dieťaťa k prostrediu, v ktorom tento rodič žije. Je potrebné vziať do úvahy školské a mimoškolské aktivity, záujmy a krúžky dieťaťa, aby úprava styku negatívne nezasahovala do týchto povinností ako aj záujmov. V súlade s čl. 31 Dohovoru o právach dieťaťa treba vziať do úvahy právo dieťaťa na odpočinok a voľný čas, na účasť na hre a oddychovej činnosti zodpovedajúcej jeho veku ako aj na slobodnú účasť na kultúrnom živote a umeleckej činnosti. Školská dochádzka sama o sebe nemôže byť dôvodom na výrazné obmedzenie styku otca s maloletým dieťaťom, ktoré je v osobnej starostlivosti matky.

Na základe vyššie uvedeného, po zvážení všetkých okolností, súd potom upravil styk otca s maloletým X. v znení uvedenom vo výrokovej časti rozsudku.

Takto upravený styk otca s dieťaťom je potrebný v záujme vytvorenia zlepšenia a udržania vzťahov medzi otcom a maloletým X.. Matka, s ktorou maloleté dieťa žije v spoločnej domácnosti by mala urobiť všetko pre to, aby zabezpečila dieťaťu zlepšenie kontaktu s otcom, je úlohou matky aktívne podporovať dieťa v kontakte s otcom, pričom súd zdôrazňuje, že kontakt medzi maloletým X. a otcom je bezproblémový vtedy, ak rodičia budú schopní spolu komunikovať bez emócií, podporovať pozitívne pocity jeden o druhom. Je potrebné si ďalej uvedomiť, že na psychiku dieťaťa veľmi pôsobí nekomunikatívnosť rodičov pri odovzdávaní dieťaťa, vzájomné negatívne vzťahy, ktoré medzi rodičmi dieťaťa stále pretrvávajú. Ide o výrazne nežiadúci jav pre osobnostný vývoj a duševné zdravie dieťaťa a preto je potrebné v záujme dieťaťa tento negatívny stav zmeniť. Samotná matka uviedla, že nie je schopná svojmu synovi povedať niečo pozitívne o jeho otcovi, s otcom dieťaťa sa spájajú len negatívne zážitky. V takom prípade súd dospel k záveru, že sa vyžaduje autoritatívny zásah štátnej moci, pokiaľ zlyhanie v podobe nedostatku vzájomnej kvalifikovanej komunikácie, nie sú rodičia schopní napraviť sami.

Z uvedených dôvodov súd potom upravil stretávanie otca s maloletým X. tak, že matka odovzdá dieťa v priestoroch špecializovaného zariadenia, a to Y., styk prebehne počas prvých šiestich stretnutí za prítomnosti matky dieťaťa, následne bez jej prítomnosti. Je potrebné, aby k odovzdaniu dieťaťa došlo za prítomnosti kvalifikovaných odborníkov, ktorí vzhľadom na svoje vzdelanie sú schopní zvládnuť aj napätú situáciu, ktorá vzniká pri odovzdávaní maloletého X. a sťažuje aj samotnému maloletému X. hladký priebeh stretnutia s otcom. Pokiaľ rodičia majú skutočne záujem o blaho dieťaťa, tak ako to deklarujú na pojednávaních, je potrebné spolupracovať s príslušným odborným zariadením a takýmto spôsobom preklenúť vzájomné rozpory a nezhody, ktoré na maloleté dieťa negatívne vplyvajú. Po uplynutí 3 mesiacov sa bude styk realizovať v neprítomnosti matky dieťaťa a mimo uvedeného zariadenia, avšak k odovzdaniu dieťaťa dôjde v priestoroch zariadenia.

V súlade so závermi znaleckých posudkov, ktoré jednoznačne odporučili rodičom maloletého dieťaťa riešiť vzťah formou odborného poradenstva, súd s poukazom na vyššie citované ustanovenia Zákona

o rodine uložil obom rodičom, ako aj maloleťmu dieťaťu výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu v špecializovanom zariadení Q.

Vzhľadom na vyššie uvedené, súd už potom nevykonal vo veci ďalšie dokazovanie navrhované zo strany matky maloleťého dieťaťa, a to konfrontácia znalkyne R. a R. z dôvodu, že znalkyne R. podala znalecký posudok, na podanie ktorého bola ustanovená uznesením tunajšieho súdu č. k. 5P/81/2014 - 441 zo dňa 16.11.2015, pričom znalkyňa R. vypracovala znalecký posudok na základe objednávky matky dieťaťa, znalecké posudky teda neboli realizované za rovnakých podmienok, keď samotná znalkyňa R. konštatuje, že otec nebol prítomný na psychologickom vyšetrení, znalkyňa mala len subjektívne informácie zo strany matky dieťaťa a preto sa nemôže vyjadriť k osobe otca dieťaťa a vzťahu medzi ním a maloleťým synom. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že samotná matka dieťaťa neinformovala otca dieťaťa o tom, že požiadala znalkyňu R. o vypracovanie znaleckého posudku, z toho dôvodu otec nemal o tomto vedomosť a nemohol sa teda ani zúčastniť psychologického vyšetrenia. Rovnako súd nevyhovel návrhu matky dieťaťa na vypočutie svedka p. J. ktorý sa mal priamo v domácnosti matky dieťaťa rozprávať s maloleťým X. v krátkom čase po tom, ako bolo maloleťmu X. ublížené zo strany otca dieťaťa. Z vykonaného dokazovania, a teda z výsluchu matky vyplynulo, že k napadnutiu dieťaťa zo strany otca malo dôjsť v novembri 2014, pričom matka uviedla, že „p. J. sa stretol s maloleťým synom 18.11.2014, kedy maloleťý X. napriek nízkemu veku, vzhľadom k tomu, že je vysoko inteligentné dieťa, krásne odpovedal policajťovi J. na neplánované otázky“, pričom zo znaleckého posudku doktorky T. zo dňa 12.10.2015 vyplynulo, že „vzhľadom k nízkemu veku dieťaťa a jeho ešte obmedzenej slovnej zásobe nebolo možné od neho získať detailné informácie k tejto veci“, teda k veci týkajúcej sa fyzického ataku zo strany otca na maloleťé dieťa. Súdu teda nie je zrejmé, v akom smere by mohla svedecká výpoveď p. J. objasniť skutok, ktorý sa mal stať v roku 2014, o ktorom sa mal p. J. rozprávať s maloleťým X. v roku 2014, keď v roku 2015 znalkyňa konštatuje, že dieťa na svoj vek a obmedzenú slovnú zásobu nie je schopné sa detailnejšie k uvedenej záležitosti vyjadrovať. Z uvedeného dôvodu súd ďalšie dokazovanie v uvedenom smere nevykonal.

O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov právo na ich náhradu nepriznal, a to s poukazom na § 146 ods. 1 písm. a) OSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline písomne v dvoch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 OSP, v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloleťých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 OSP).